



## مجله سیاست دفاعی

نشریه مرکز مطالعات دفاعی و امنیت ملی، دانشگاه جامع امام حسین (ع)

(شماره استاندارد بین‌المللی ۵۰۸۷-۱۰۲۵)

سال بیست و چهارم، شماره ۱، زمستان ۱۳۹۴، شماره پیاپی ۹۳

نشانی: دانشگاه جامع امام حسین (ع) - مرکز مطالعات دفاعی و امنیت ملی شماره تماس مستقیم: ۷۷۱۰۵۷۶۵ دورنگار: ۷۷۱۰۵۷۴۷	صاحب امتیاز: دانشگاه جامع امام حسین (ع)، مرکز مطالعات دفاعی و امنیت ملی مدیر مسئول: دکتر بهرام حسینی مطلق سر دبیر: دکتر سید یحیی صفوی جانشین سردبیر: سید حسین محمدی نجم
نشانی پستی: تهران - صندوق پستی ۳۴۵۹-۱۶۷۶۵ مرکز فروش: تهران - بزرگراه شهید بابایی - بعد از پل لشکرک - دانشگاه جامع امام حسین (ع) ساختمان شهید بروجردی - طبقه دوم - مرکز مطالعات دفاعی و امنیت ملی شماره تماس: ۲ - ۷۷۱۰۵۷۴۱	دبیر تحریریه و مدیر داخلی: محمدحسین سعادت ناظر چاپ: اندیشه‌گاه علم و صنعت جهان معاصر لیتوگرافی، چاپ و صحافی: انتشارات شکیب قیمت: ۵۰,۰۰۰ ریال قیمت لوح فشرده: ۲۵,۰۰۰

درجه‌ی علمی مجله‌ی سیاست دفاعی، طبق نامه شماره ۳/۴۴۲۸۶ و مورخ ۱۳۹۱/۰۲/۳۰  
کمیسیون بررسی نشریات علمی کشور، به‌عنوان نشریه‌ی علمی - پژوهشی،  
مورد تأیید قرار گرفته است.

## هیأت تحریریه، مشاوران علمی و داوران مجله سیاست دفاعی

(به ترتیب حروف الفبا)

### هیأت تحریریه

دکتر سیدیحیی صفوی  
(استاد جغرافیای سیاسی، دانشگاه جامع امام حسین<sup>(ع)</sup>)

دکتر جهانگیر کرمی  
(دانشیار روابط بین الملل، دانشگاه تهران)

دکتر منوچهر محمدی  
(دانشیار مطالعات بین الملل، دانشگاه تهران)

دکتر سید باقر میرعباسی  
(دانشیار حقوق، دانشگاه تهران)

دکتر سیدجلال دهقانی  
(استاد روابط بین الملل، دانشگاه علامه طباطبائی)

دکتر حسین علایی  
(دانشیار مدیریت، دانشگاه جامع امام حسین<sup>(ع)</sup>)

دکتر علی اکبر احمدیان  
(استادیار مدیریت، دانشگاه جامع امام حسین<sup>(ع)</sup>)

دکتر محمدحسین افشردی  
(دانشیار جغرافیای سیاسی، دانشگاه جامع امام حسین<sup>(ع)</sup>)

دکتر همایون الهی  
(استاد علوم سیاسی، دانشگاه تهران)

دکتر حسین حسینی  
(استادیار علوم سیاسی، دانشگاه جامع امام حسین<sup>(ع)</sup>)

دکتر حسین دهقان  
(استادیار مدیریت، دانشگاه مالک اشتر)

دکتر ابراهیم متقی  
(استاد روابط بین الملل، دانشگاه تهران)

دکتر محمد ابراهیم سنجقی  
(دانشیار مدیریت استراتژیک، دانشگاه مالک اشتر)

### هیأت داوران

علیرضا فرشچی  
(رئیس مرکز مطالعات دفاعی و امنیت ملی)

دکتر اصغر قانطان  
(استادیار تاریخ، دانشگاه جامع امام حسین<sup>(ع)</sup>)

غلامرضا محرابی  
(عضو هیأت علمی دانشگاه جامع امام حسین<sup>(ع)</sup>)

سیدحسین محمدی نجم  
(پژوهشگر دانشگاه جامع امام حسین<sup>(ع)</sup>)

دکتر قدیر نظامی  
(استادیار دانشگاه عالی دفاع ملی)

دکتر حسین اردستانی  
(استادیار علوم سیاسی، دانشگاه جامع امام حسین<sup>(ع)</sup>)

دکتر سیدعلی حسینی تاش  
(استادیار دانشگاه جامع امام حسین<sup>(ع)</sup>)

دکتر محسن رضایی  
(استادیار اقتصاد، دانشگاه جامع امام حسین<sup>(ع)</sup>)

اکبر رمضان زاده  
(رئیس پژوهشکده عالی جنگ)

دکتر الله مراد سیف  
(استادیار اقتصاد، دانشگاه جامع امام حسین<sup>(ع)</sup>)

دکتر حسین ظریف منش  
(فرمانده دانشگاه جامع امام حسین<sup>(ع)</sup>)

### مشاوران علمی

محمدحسین قنبری چهرمی  
(عضو هیأت علمی دانشگاه جامع امام حسین<sup>(ع)</sup>)

احمد محمدزاده  
(مشاور مرکز راهبردی سپاه)

مهدی نطق پور  
(عضو هیأت علمی دانشگاه جامع امام حسین<sup>(ع)</sup>)

دکتر هادی مراد پیری  
(عضو هیأت علمی دانشگاه جامع امام حسین<sup>(ع)</sup>)

سیدکمال الدین محمد رفیعی  
(پژوهشگر دانشگاه جامع امام حسین<sup>(ع)</sup>)

دکتر محمدعلی سبحانی  
(عضو هیأت علمی دانشگاه جامع امام حسین<sup>(ع)</sup>)

احمد غلامپور  
(عضو هیأت علمی دانشگاه جامع امام حسین<sup>(ع)</sup>)

## شرایط تدوین و ارسال مقاله‌های علمی - پژوهشی برای چاپ در مجله سیاست دفاعی

پژوهشگران گرامی لطفاً هنگام ارسال مقالات به نکات زیر توجه فرمایید:

### الف) ملاحظات کلی

- ۱- مقالات فقط مربوط به حوزه‌های دفاعی، امنیت ملی و امنیت بین‌المللی و در سطوح راهبردی و عملیاتی باشند.
- ۲- مقاله باید تحقیقی و حاصل کار پژوهشی نویسنده یا نویسندگان باشد. مقالات مروری از نویسندگان صاحب‌نظر و حائز اثرات و مقالات پژوهشی در زمینه مورد بحث، به شرطی پذیرفته می‌شود که منابع معتبر و متناهی، مستند تحقیق قرار گرفته باشد.
- ۳- مقاله ارسالی نباید قبلاً یا همزمان برای چاپ یا ارائه به نشریات دیگر و یا همایش‌ها ارسال شده باشد.
- ۴- نام نویسنده یا نویسندگان همراه با رتبه علمی، محل اشتغال و نشانی کامل و تلفن تماس همراه مقاله باشد.
- ۵- نشانی کامل نویسنده عهده‌دار مکاتبات: شامل نشانی پستی، شماره تلفن، شماره دورنگار و نشانی پیام‌نگار (E-Mail) به فارسی و انگلیسی.
- ۷- چنانچه مخارج مالی تحقیق یا تهیه مقاله توسط مؤسسه‌ای تأمین شده باشد باید نام مؤسسه در صفحه اول درج شود.

### ب) ساختار و شکل ارائه مقاله

- ۱- رعایت ساختار پیشنهادی الزامی است: عنوان، چکیده (حداکثر ۸ سطر)، کلید واژه (حداکثر ۵ واژه)، مقدمه (دربرگیرنده بیان مسئله و ضرورت، سؤال یا فرضیه و روش تحقیق)، چارچوب نظری (تحلیلی)، داده‌ها و مباحث تفصیلی تحقیق، نتیجه‌گیری، چکیده انگلیسی (حداکثر ۲۵۰ کلمه)، کلید واژه انگلیسی (حداکثر ۵ کلمه)، فهرست منابع (منابع لزوماً باید در متن مقاله استفاده شده باشد).
- ۲- تیتروهای اول، دوم و سوم به ترتیب با فونت‌های B Zar Bold ۱۱، ۱۰، ۹ مشخص شده باشد.
- ۳- متن مقاله حداکثر در ۲۵ صفحه با نرم‌افزار Word 2003 به بالا و قلم B Lotus و فونت ۱۲ و متن انگلیسی با Calibri 10 آماده و ارسال گردد.
- ۴- مقاله باید سلیس و روان و بدون هیچ‌گونه غلط‌املائی نگارش یابد و از آوردن اصطلاحات خارجی که معادل دقیق و ابلاغ شده فارسی دارد، خودداری گردد. معادل خارجی اسامی و اصطلاحات خارجی در پانویس به صورت اتوماتیک آورده شود و در هر صفحه به طور مستقل شماره‌گذاری گردد.
- ۵- نمودارها، جداول و اشکال با یکی از نرم‌افزارهای Office به زبان فارسی و در اندازه‌های ۸×۱۲ یا ۱۶×۱۲ طراحی شود و اختصارات آنها در پانویس توضیح داده شود. نمودارها، جداول و اشکال باید دارای شماره‌های متوالی باشند و بدون نیاز به مراجعه به توضیحات متن گویا باشند.
- ۶- تیتروهای اول و دوم و نوع قلم مربوط مطابق جدول شماره ۱ که در انتهای این راهنما خواهد آمد، می‌باشد.

### ج) روش ارجاع به منابع

#### ۱- در متن

- ۱- مأخذ در متن مقاله داخل کمان به صورت (نام‌خانوادگی، سال انتشار: شماره صفحه)؛ مانند (متقی‌زاده، ۱۳۸۱: ۲۵)؛ (Smith, 1990: 23)

۱-۲- اشاره به منابع دارای چند نویسنده به صورت (نویسنده و همکاران، سال انتشار، شماره صفحه) مانند (متقی زاده و همکاران، ۱۳۸۹: ۱۸)؛ (Smith, etal, 2004: 8)

۱-۳- اشاره به آدرس‌های اینترنتی به صورت (نام‌خانوادگی نویسنده / نام مرجع تدوین‌کننده، سال) یا  
۱-۴- در تمامی منابع اگر نویسنده دارای دو یا چند منبع در یک سال باشد، پس از ذکر سال لازم است فصل یا ماه نشر اثر آورده شود، مانند (احمدی، پاییز ۱۳۸۸) و (احمدی، بهار ۱۳۸۸)؛ (Digman, Apr 1999) و (Digman, Jan 1999)

## ۲- در پایان مقاله

فهرست منابع در پایان مقاله به ترتیب حروف الفبا به صورت زیر آورده شود:  
۱-۲- کتاب تألیفی: نام‌خانوادگی، نام (سال انتشار)، عنوان کتاب، محل نشر، نام ناشر.  
۲-۲- کتاب ترجمه‌ای: نام‌خانوادگی، نام (سال انتشار)، عنوان کتاب، نام مترجم، محل نشر، نام ناشر.  
۲-۳- مقاله: نام‌خانوادگی، نام، «عنوان مقاله»، نام مجله، دوره، شماره، شماره صفحات (ابتدا و انتهای مقاله)، سال نشر.  
۲-۴- آدرس اینترنتی: نام‌خانوادگی، نام و نویسنده و نویسندگان / مرجع تدوین‌کننده، عنوان مطلب، آدرس صفحه اینترنتی، تاریخ بارگذاری، تاریخ مشاهده.

## (د) تذکرات

- ۱- آرا و دیدگاه‌های ارائه شده در مقالات الزاماً بیانگر نظر و دیدگاه مجله نیست.
- ۲- مسئولیت ناشی از صحت علمی یا دیدگاه‌ها و ارجاعات مندرج در مقاله به عهده نویسنده یا نویسندگان است.
- ۳- مجله حق رد یا قبول و نیز ویراستاری مقالات را برای خود محفوظ می‌دارد و از بازگرداندن مقالات رد شده معذور است.
- ۴- دریافت مقاله از سوی مجله الزاماً به معنای پذیرش قطعی آن برای چاپ نیست.

## جدول شماره ۱

عنوان	نوع قلم	عنوان	نوع قلم
عنوان مقاله با تیتراژ ۱	B Zar 11 Bold	متن چکیده و کلیدواژگان	B Lotus 10 Italic
عنوان چکیده، کلید واژگان، مقدمه و ... نتیجه گیری (تیتراژ ۲)	B Zar 10 Bold	متن پانویس فارسی	B Lotus 9
عناوین فرعی زیرمجموعه‌ی تیتراژ ۲ با تیتراژ ۳	B Zar 9 Bold	متن پانویس انگلیسی مانند:	Calibri 8
عناوین فرعی زیرمجموعه تیتراژ ۳ با تیتراژ ۴	B Lotus 11 Bold	متن مقاله	B Lotus 12
تیتراژ جدول‌ها، نمودارها و عکس‌ها (تیتراژ جدول‌ها و نمودارها باید بالای آن‌ها و تیتراژ شکل‌ها پایین آن‌ها و در وسط ذکر شود).	B Lotus 10 Bold	ارجاعات منابع داخل متن به فارسی مانند: (متقی زاده، ۱۳۸۱: ۲۵) ارجاعات منابع داخل متن به انگلیسی مانند: (Smith, 1990: 23)	B Lotus 10 Calibri 9

کلیه حقوق برای مرکز مطالعات دفاعی و امنیت ملی دانشگاه امام حسین (ع) محفوظ است.

نقل مطالب مجله با ذکر مأخذ آزاد است.

## فهرست مطالب

مجله‌ی سیاست دفاعی، سال بیست و چهارم، شماره‌ی ۹۳، زمستان ۱۳۹۴

صفحه

عنوان

### مقاله‌ها

- ۹..... دینامیک قدرت، بن‌بست راهبردی و الگوهای جنگ در سیاست بین‌الملل نوین  
/ فرهاد قاسمی
- ۵۱..... راهبردهای پدافند غیرعامل در برابر تهدیدهای پایدار پیشرفته در محیط سایبری  
/ سعید کافی
- ۷۳..... شناسایی ذهنیت افراد نسبت به نفوذ دشمن با استفاده از روش کیو  
/ داود فیض  
/ وحید شرفی  
/ هادی آقائی  
/ زهره محمدیاری
- ۱۰۱..... نقش حزب‌الله لبنان در امنیت منطقه‌ی غرب آسیا (خاورمیانه) با تأکید بر حمایت و پشتیبانی جمهوری اسلامی ایران  
/ عبدالله عراقی
- ۱۴۳..... مفهوم ژئوپلیتیک شیعه؛ برآیند تقابل بین‌ذهنی انقلاب اسلامی و جبهه‌ی مخالف آن  
/ محمد ابوالفتحی  
/ فرهاد دانش‌نیا  
/ حمیدرضا حشمتی جدید
- ۱۸۹..... ملاحظات آمریکایی ترکیه در روابط با ایران  
/ سعید وثوقی  
/ مسعود رضائی
- ۲۳۱..... بسترها و عوامل مؤثر در شکل‌گیری گروهک تروریستی داعش  
/ علی محمدیان  
/ قاسم ترابی

### چکیده انگلیسی

/ سید سعادت حسینی



## سخن سردبیر

از دهه دوم قرن ۲۱، مناطق مختلفی از جهان شامل غرب آسیا، اوکراین، شمال آفریقا، یمن، قفقاز و ... درگیر جنگ‌ها، کشمکش‌ها، تنش‌های قومی-مذهبی، ویرانی‌ها و مهاجرت‌های اجباری بوده است. در این مناطق کشمکش و رقابتی چندلایه‌ای بین قدرت‌های فرامنطقه‌ای، کشورهای هم‌جوار، گروه‌های قومی و بومی، گروه‌ها و شبکه‌های تروریستی، سازمان‌های نظامی و امنیتی جهانی وجود داشته است. بروز رکودهای اقتصادی متوالی در سال‌های اخیر، مشکل کمبود بودجه و بدهی کشورها در سطح جهانی، نبود منابع و انگیزه در بسیاری از کشورها برای مداخله‌های راه‌گشا، باعث شده است که علی‌رغم نگرانی‌ها و تشدید بحران، بسیاری از اقدام‌های انجام شده به صورت واکنشی بوده و تقریباً هیچ برنامه و دستورالعملی مطرح نباشد که به صورت پیش‌دستانه قادر به کنترل و مهار بحران در این مناطق باشد. به همین دلیل این بحران‌های امنیتی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی در حال گسترش و عمیق‌تر شدن بوده و دورنمای مثبتی برای حل کوتاه‌مدت آن در افق قابل تصور نیست. به نظر می‌رسد که منافع ملی تنها اولویت کشورها و دولت‌ها شده است و دیگر کسی به فکر منافع منطقه‌ای و شاید جهانی نیست. به همین دلیل، ساختار امنیتی و ژئوپلیتیکی این مناطق تغییر کرده و بلوک‌بندی‌های جدیدی به‌طور دائم در حال شکل گرفتن هستند. موضوعاتی مانند، ادامه داشتن جنگ سوریه بدون وجود چشم‌انداز تفاهم و صلح بین طرف‌های درگیر، جنگ موصل و تحت فشار قرار گرفتن داعش در این منطقه، نبود دورنمای روشن برای جنگ یمن، لشکرکشی روسیه به سمت غرب آسیا، لشکرکشی ناتو به مرزهای نزدیک روسیه، خروج انگلیس از اتحادیه اروپا، بحران پناهنده‌ها در اروپا، کودتای نافرجام در ترکیه، حمله ترکیه به شمال سوریه و عراق از مواردی است که در همین چند سال گذشته روی داده است و پویایی عجیبی به تحولات مناطق مختلف جهان بخشیده است. امروزه جنگی که در شرق مدیترانه در حال روی دادن است،

به‌طور حتم تأثیرات زیادی بر خلیج فارس، شبه‌جزیره عربستان، شاخ آفریقا و دریای سرخ داشته و خواهد داشت. تمامی این مناطق و کشورهای درون آن در یک پویایی بنیان‌کنی قرار دارند که همگی به یکدیگر تأثیر گذاشته و از یکدیگر تأثیر می‌پذیرند. این پویایی موجود، در حال شکل دادن به بازاری یکپارچه است که آفریقا، خاورمیانه و حوزه مدیترانه را به هم وصل می‌کند. این پویایی در نهایت به یک تعادل در حال ظهور جهانی منتهی خواهد شد که معماری راهبردی جدید و خاص خود را خواهد داشت.

دکتر سیدیحیی صفوی

زمستان ۱۳۹۴

دانشگاه جامع امام حسین (ع)